Neuvoston päätelmät annettu 11 päivänä toukokuuta 2010 korkea-asteen koulutuksen kansainvälistymisestä [1]

(2010/C 135/04)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

OTTAA HUOMIOON SEURAAVAA:

1. Bolognan julistuksella käynnistettiin 19 päivänä kesäkuuta 1999 Euroopan unionin aktiivisesti tukema hallitustenvälinen prosessi, jonka tavoitteena on luoda eurooppalainen korkeakoulutusalue vuoteen 2010 mennessä. Leuvenissa ja Louvain-la-Neuvessä 28. ja 29 päivänä huhtikuuta 2009 kokoontuneet 46 osallistujamaan korkeakoulutuksesta vastaavat ministerit vaativat korkea-asteen oppilaitoksia kansainvälistämään toimintaansa entisestään.

2. Neuvoston 23 päivänä marraskuuta 2007 antamassa päätöslauselmassa yliopistojen nykyaikaistamisesta Euroopan kilpailukyvyn edistämiseksi globaalissa osaamistaloudessa [2] kehotettiin jäsenvaltioita edistämään korkea-asteen oppilaitosten kansainvälistymistä kannustamalla laadunvarmistukseen yliopistoja koskevien riippumattomien arviointien ja vertaisarviointien avulla, tehostamalla liikkuvuutta, edistämällä yhteis- ja kaksoistutkintoja sekä helpottamalla pätevyyksien ja opiskelujaksojen tunnustamista.

3. Euroopan unionilla on pitkät perinteet kolmansien maiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä, joka perustuu sellaisiin politiikkoihin ja välineisiin, joissa korkea-asteen koulutuksella on yhä keskeisempi asema. Eri puolilla maailmaa olevien kumppanien kanssa tehtyihin yhteistyösopimuksiin kuuluu usein tuki korkea-asteen koulutuksen infrastruktuurille ja yhteistyöohjelmille sekä puitteet tämän alan poliittiselle vuoropuhelulle. Korkea-asteen koulutusta koskevalla yhteistyöllä on myös huomattava sija monenvälisissä yhteistyökehyksissä, esimerkiksi Välimeren unionissa, pohjoisessa ulottuvuudessa ja itäisessä kumppanuudessa.

4. Euroopan parlamentin ja neuvoston 16 päivänä joulukuuta 2008 tehdyllä päätöksellä N:o 1298/2008/EY perustettiin *Erasmus Mundus* -toimintaohjelma *2009–2013* korkea-asteen koulutuksen laadun parantamiseksi ja kulttuurien välisen ymmärtämyksen edistämiseksi kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön avulla [3].

5. *Tempus IV* -ohjelmalla (2007–2013) tuetaan korkea-asteen koulutuksen ajantasaistamista Itä-Euroopan, Keski-Aasian, Länsi-Balkanin ja Välimeren alueen kumppanimaiden kanssa etupäässä yliopistojen välisillä yhteistyöhankkeilla ja -kumppanuuksilla. Muut ohjelmat, esimerkiksi yhteistyöohjelmat teollisuusmaiden kanssa, tai *Edulink-*, *Nyerere-* ja *Alfa*-ohjelmat, käsittävät akateemista yhteistyötä koskevia toimia maailman muiden alueiden kanssa.

6. Seitsemänteen tutkimuksen ja teknologian kehittämisen puiteohjelmaan kuuluvilla *Marie Curie* -toimilla edistetään huippuosaamista ja liikkuvuutta eurooppalaisessa tutkimuksessa ja tuetaan laajalti dynaamisten, maailman huippuluokkaa olevien tutkijavoimavarojen kehittämistä eurooppalaisessa tutkimusjärjestelmässä tutkimustoimintaan olennaisesti liittyvä kansainvälinen ulottuvuus huomioon ottaen.

PANEE MERKILLE, ETTÄ:

1. Korkea-asteen koulutuksesta tulee entistä kansainvälisempää, kun yhä useammat korkea-asteen oppilaitokset ottavat opiskelijoita kolmansista maista, harjoittavat opiskelija- ja henkilökuntavaihtoa sekä hankkeiden ja osaamisen vaihtoa ja osallistuvat kansainväliseen akateemiseen ja tutkimusyhteistyöhön.

2. Euroopan korkea-asteen oppilaitosten laatu ja niiden tarjoamien opintojen ainutlaatuinen valikoima ja perusteellisuus tekevät näistä oppilaitoksista hyvin houkuttelevia kansainvälisen yliopistomaailman kannalta sekä opiskelupaikkoina että yhteisten koulutus- ja tutkimushankkeiden kumppaneina.

3. Lisäksi Euroopan onnistuminen sellaisten välineiden luomisessa kuin yhteinen viitekehys, joka yhdistää kansalliset tutkintojärjestelmät ja puitteet yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen [4] ympärille, ja onnistuminen yhteisymmärryksen luomisessa sellaisilla aloilla kuten laadunvarmistus [5], synnyttää kasvavaa mielenkiintoa globaalien kumppaneiden keskuudessa.

4. Kansainväliset yhteistyöohjelmat ja poliittiset vuoropuhelut kolmansien maiden kanssa korkeakoulutuksen alalla mahdollistavat osaamisen vapaamman liikkuvuuden, ja edistävät lisäksi eurooppalaisen korkea-asteen koulutuksen laadun ja kansainvälisen aseman parantamista, tutkimuksen ja innovoinnin kannustamista, liikkuvuuden ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun tehostamista sekä kansainvälistä kehitystä EU:n ulkoisen politiikan tavoitteiden mukaisesti.

PALAUTTAA MIELEEN SEURAAVAA:

Neuvosto pitää erittäin tärkeänä opiskelijoiden, opetushenkilöstön sekä tutkijoiden oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistämistä korkea-asteen koulutuksessa. Kyseinen liikkuvuus tarjoaa keinon rikastaa henkistä pääomaa, parantaa työllistettävyyttä tietojen hankkimisen ja vaihdon avulla, kehittää kielitaitoa ja kulttuurienvälisiä taitoja sekä edistää henkilöiden välisiä yhteyksiä. Lisäksi tiedon liikkuvuuden lisääminen tällä tavoin voi lisätä luovuuteen ja innovointiin liittyviä valmiuksia.

---

[1] Tässä tekstissä termillä, 'kansainvälistyminen', tarkoitetaan EU:n korkea-asteen oppilaitosten ja kolmansien maiden korkea-asteen oppilaitosten välisten kansainvälistä yhteistyötä koskevien toimien kehittämistä.

[2] 16096/1/07 REV 1.

[3] EUVL L 340, 19.12.2008, s. 83.

[4] Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EUVL C 111, 6.5.2008, s. 1).

[5] Esimerkiksi eurooppalainen arviointitoimijoiden rekisteri ja eurooppalaiset laadunvarmistusstandardit ja -ohjeet Euroopan korkea-asteen koulutuksen alalla, jotka molemmat on perustettu Bolognan prosessin yhteydessä.

ON KUITENKIN TIETOINEN SIITÄ, ETTÄ:

Maailmanlaajuinen kilpailu liikkuvan kansainvälisen opiskelijaväestön yhä suurempien osuuksien varmistamiseksi on entistä haasteellisempaa, kun kumppanit muualla maailmassa toteuttavat myös aktiivisesti strategioita edistääkseen korkea-asteen oppilaitostensa avaamista muulle maailmalle ja parhaiden kykyjen houkuttelemiseksi.

ON YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, ETTÄ:

1. Korkea-asteen koulutuksen kansainvälinen yhteistyö on tärkeä ja palkitseva ala, jota on tuettava sekä kansallisella että EU:n tasolla. Tämän yhteistyön avulla parannetaan opetuksen, oppimisen ja tutkimuksen laatua ja innovointia sekä edistetään tietämyksen tuottamista. Korkea-asteen koulutus on keskeisessä asemassa yksilöiden ja yhteiskuntien kehityksessä, sillä se edistää sosiaalista, kulttuuri- ja taloudellista kehitystä sekä tukee aktiivista kansalaisuutta ja eettisiä arvoja. Korkeakoulutusta koskevan yhteistyön olisi siksi oltava erottamaton osa EU:n ulkoista yhteistyöpolitiikkaa ja se olisi mukautettava kyseisten kumppanimaiden erityistarpeisiin, kiinnostuksen kohteisiin ja kehitystasoon sekä otettava samalla erityisesti huomioon toissijaisuusperiaate.

2. On tuettava EU:n aloitteita ja ohjelmia, joilla edistetään eurooppalaisen ulottuvuuden omaavaa korkea-asteen koulutuksen yhteistyötä ja joilla tuetaan korkea-asteen oppilaitoksia yhteisissä akateemisissa hankkeissa toimimisessa, eurooppalaisten verkostojen vahvistamisessa ja näin ollen kansallisten järjestelmien välisten esteiden vähentämisessä. Euroopan korkea-asteen oppilaitosten tukeminen toimimaan yhteistyössä maailman muiden vastaavien laitosten kanssa on tärkeää laadun ja huippuosaamisen edistämiseksi. Tällainen yhteistyö on osaltaan auttanut muun muassa luomaan innovatiivisia opintokokonaisuuksia ja mahdollistanut valtioiden välisten yhteis- ja kaksoistutkintojen sekä useiden tutkintojen yhdistelmien luomisen. EU:n akateemiset yhteistyöohjelmat olisi järjestettävä siten, että ne kehittävät hyvin näkyviä ja tehokkaita toimintamuotoja ja välittävät kautta maailman selkeitä, johdonmukaisia ja vakuuttavia viestejä.

3. Edistyminen tutkintorakenteen saattamisessa yhteensopivammaksi ja vertailukelpoisemmaksi Euroopan laajuisen Bolognan prosessin avulla sekä EU:n onnistuminen tutkintojen tunnustamiseen ja laadunvarmistukseen sovellettavien yhteisten lähestymistapojen ja välineiden omaksumisessa ovat lisänneet korkeakoulutuksen houkuttelevuutta unionissa. On yhteisen edun mukaista edistää tätä kehitystä maailmanlaajuisesti ja vastata kolmansien maiden osoittamaan kasvavaan mielenkiintoon. Bologna-foorumia, joka helpottaa eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ja muiden maailmanosien välistä poliittista vuoropuhelua, on pidettävä myönteisenä välineenä yhteistä etua koskevista konkreettista kysymyksistä käytävälle ajatustenvaihdolle.

4. Aloitteet, jotka tekevät eurooppalaisesta korkea-asteen koulutuksesta ymmärrettävämmän ja avoimemman kansainvälisille sidosryhmille, voivat auttaa myös tekemään Euroopasta houkuttelevamman opiskelupaikan. Käynnissä olevaa tutkimusta korkea-asteen oppilaitosten tehtävien ja suoritusten kartoittamiseksi ja Euroopan avoimuusvälineen toteutettavuuden arvioimiseksi pitäisi jatkaa, jotta parannettaisiin ymmärrettävyyttä ja tuotaisiin paremmin esille Euroopan korkea-asteen koulutuksen erityisvahvuudet.

5. Yhä useammat kolmannet maat ovat kiinnostuneita yhteisistä politiikoista ja välineistä, joita EU on kehittänyt jäsenvaltioiden tueksi näiden uudenaikaistaessa erilaisia koulutusjärjestelmiään. Muun muassa opintojen mitoitusjärjestelmä (ECTS-järjestelmä) ja eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF) ovat saaneet osakseen erityistä huomiota. Kansainvälisten akateemisten yhteistyöohjelmien lisäksi olisikin kehitettävä edelleen korkea-asteen koulutusta koskevaa poliittista vuoropuhelua muutamien asiasta kiinnostuneiden globaalien kumppanien kanssa tarkoituksena kokemusten ja hyvien käytäntöjen jakaminen, paikallisten valmiuksien kehittäminen ja myönteisen palautteen hyödyntäminen EU:n politiikkojen parantamiseksi.

6. Kansainvälisen akateemisen yhteistyön olisi edelleen oltava merkittävä keino, jolla EU tukee kumppaniensa uudenaikaistamistoimia, sillä tarjoamalla EU:n ja kolmansien maiden korkea-asteen oppilaitosten välisiä jäsenneltyjä kumppanuussuhteita EU voi edistää paikallisten valmiuksien kehittämistä sekä korkea-asteen oppilaitoksissa että niiden ulkopuolella, saada koulutetun yliopistohenkilökunnan pysymään virassa sekä tehostaa kansainvälistä akateemista vaihtoa ja liikkuvuutta.

KEHOTTAA NÄIN OLLEN JÄSENVALTIOITA:

toteuttamaan korkea-asteen oppilaitosten kanssa koordinoiden ja niiden autonomian ja kansalliset käytänteet samalla tunnustaen toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on:

1. Todellisen kansainvälisen kulttuurin edistäminen näissä oppilaitoksissa, esimerkiksi

   a) edistämällä korkea-asteen oppilaitosten, tutkimusalan ja liike-elämän välistä yhteistyötä, verkostoitumista ja vuorovaikutusta kansainvälisellä tasolla osana etenemistä kohti täysin toimivaa osaamiskolmiota,

   b) edistämällä ja tukemalla kansainvälisten opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden sekä muun henkilöstön liikkuvuutta,

   c) tarjoamalla opiskelijoille, opettajille, tutkijoille ja muille korkeakoulutuksen sidosryhmille sellaista koulutusta ja pätevyyksiä, joita tarvitaan työskentelyyn avoimessa kansainvälisessä ympäristössä,

   d) palkkaamalla kansainvälisesti kokenutta henkilökuntaa, joka voi kannustaa syntyperäisiä opiskelijoita ja opetushenkilöstöä suuntautumaan kansainvälisemmin,

e) varmistamalla korkeatasoisten opetusohjelmien tarjonta ja sellaisten opetusmenetelmien soveltaminen, joissa kansainvälinen ulottuvuus otetaan huomioon,

f) luomalla institutionaalinen toimintaympäristö, joka kannustaa opiskelijoita, opetushenkilöstöä ja tutkijoita osallistumaan kansainvälisiin ohjelmiin, yhteis- ja kaksoistutkintoihin ja useiden tutkintojen yhdistelmiin sekä tutkimushankkeisiin,

g) kannustamalla korkea-asteen oppilaitoksia kehittämään kansainvälistymisstrategioita ja/tai sisällyttämään tämä ulottuvuus kehityssuunnitelmiinsa.

2. Korkea-asteen oppilaitosten kansainvälisen vetovoiman lisääminen esimerkiksi seuraavasti:

a) edistämällä eurooppalaisten kampusten akateemista huippuosaamista ja parantamalla niiden kansainvälistä näkyvyyttä mielenkiintoisina paikkoina opiskella ja tehdä tutkimusta,

b) parantamalla niiden palvelujen laatua, joilla tuetaan kansainvälisten opiskelijoiden, opetushenkilöstön ja tutkijoiden sekä muun henkilöstön vastaanottoa, oleskelua ja paluuta,

c) osallistumalla kansainvälisiin yhteistyöverkostoihin, hankkeisiin ja yhteisiin koulutus- ja tutkimusohjelmiin,

d) edistämällä korkeatasoisten yhteis- ja kaksoistutkintojen sekä useiden tutkintojen yhdistelmien kehittämistä sekä opinnäytetöiden yhteistä seurantaa,

e) helpottamalla ulkomailla suoritettujen tutkintojen ja opiskelujaksojen tunnustamista ottamalla asianmukaisesti huomioon laadunvarmistusmenetelmät.

3. Korkea-asteen oppilaitosten sosiaalista vastuuta koskevan globaalin ulottuvuuden ja tietoisuuden edistäminen esimerkiksi seuraavasti:

a) edistämällä uusia ja innovatiivisia valtioiden välisen yhteistyön muotoja korkeakoulutusyhteisön piirissä,

b) edistämällä ja parantamalla tasa-arvoa korkea-asteen koulutukseen ja kansainvälisiin liikkuvuusohjelmiin pääsyssä asianmukaisten kannustimien ja tuen avulla,

c) antamalla osaaminen yhteiskunnan käyttöön sekä paikallisella, kansallisella että globaalilla tasolla ja auttamalla tällä tavoin vastaamaan yhteiskunnan tarpeisiin ja tärkeisiin sosiaalisiin haasteisiin.

PYYTÄÄ NÄIN OLLEN KOMISSIOTA:

1. Kehittämään yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa sekä korkea-asteen oppilaitosten autonomiaa täysin kunnioittaen EU:n kansainvälisen korkeakoulutuksen strategian, jonka tavoitteena on parantaa nykyisten kansainvälisten yhteistyöaloitteiden yhtenäisyyttä ja täydentävyyttä sekä EU:n tasolla että kansallisesti ja jolla edistetään edelleen eurooppalaisen korkea-asteen koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin houkuttelevuutta EU:n ulkoisessa toiminnassa sekä EU:n yhteistyöohjelmissa ja -politiikoissa tällä alalla.

2. Varmistamaan, että opiskelijoiden ja tutkijoiden liikkuvuus EU:n ja muun maailman välillä tulee osaksi tätä strategiaa.

3. Tukemaan edelleen korkeakoulutuksen kansainvälisiä kumppanuussuhteita, kansainvälistä akateemista yhteistyötä ja valmiuksien kehittämistoimia sekä helpottamaan korkeakoulutusta koskevaa poliittista vuoropuhelua asiaankuuluvien kolmansien maiden kanssa.

4. Edistämään kokemusten ja hyvien käytänteiden vaihtoa tällä alalla.